

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

RMSA - 293/2019/WPL

Warszawa, dnia 14 czerwca 2019 r.

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

ul. Wiejska 4/6/8

00 – 902 Warszawa

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz.

Data wpływu *19.06.2019*

Szanowny Panie Ministrze

w odpowiedzi na pismo z dnia 6 czerwca 2019 r. znak GMS-WP-173-124/19 zawierające prośbę o przedstawienie opinii do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3480, dalej: „Projekt”) proszę przyjąć poniższe uwagi.

I. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 6 Projektu

Projekt w punkcie 6 dokonuje zmian w zakresie przygotowanej likwidacji (ang. *pre-pack*). Litera b tego punktu przewiduje dodanie w art. 56a ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe¹ ust. 2a i 2b. Ten ostatni ma otrzymać następujące brzmienie: „Do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży załącza się listę znanych wnioskodawcy zabezpieczeń dokonanych przez wierzycieli na majątku, którego dotyczy wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży z podaniem adresów tych wierzycieli. Do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży załącza się również odpisy wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży wraz z załącznikami dla wierzycieli zabezpieczonych na majątku, którego dotyczy wniosek”. Zgodnie z intencją projektodawców proponowane rozwiązanie „ma uchronić wierzycieli zabezpieczonych przed ryzykiem nielojalnych zachowań ze strony dłużnika mogących skutkować obniżeniem poziomu zaspokojenia wierzycieli rzeczowych, szczególnie chronionych

¹ T.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 498, dalej: Prawo upadłościowe.

w procedurach upadłościowych”. Należy jednak zastanowić się, czy taka zmiana, której istota sprowadza się do wprowadzenia dodatkowych wymogów przedmiotowego wniosku nie spowoduje tylko przedłużenia postępowania podczas, gdy wierzyciele zabezpieczeni na majątku będącym przedmiotem wniosku już teraz są wystarczająco chronieni.

II. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 7 Projektu

Projekt w punkcie 7 przewiduje dodanie po art. 56a Prawa upadłościowego, art. 56aa oraz 56ab w następującym brzmieniu:

„Art. 56aa. 1. W razie złożenia wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży sąd ustanawia tymczasowego nadzorcę sądowego lub zarządcę przymusowego.

2. Tymczasowy nadzorca sądowy lub zarządca przymusowy składa, w wyznaczonym terminie, sprawozdanie obejmujące w szczególności informacje na temat stanu finansowego dłużnika, rodzaju i wartości jego majątku oraz przewidywanych kosztów postępowania upadłościowego oraz innych zobowiązań masy upadłości, które należałoby ponieść w związku z likwidacją na zasadach ogólnych, a także inne informacje istotne dla rozpoznania wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży.

Art. 56ab. O złożeniu wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży obwieszcza się”.

Zmianę tę należy zaopiniować pozytywnie jako mogącą przyczynić się (zgodnie z intencją projektodawców) do bardziej transparentnego oraz sprawnego przeprowadzenia postępowania.

III. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 8 Projektu

Projekt w punkcie 8 przewiduje nadanie nowego brzmienia obecnie obowiązującemu art. 56c Prawa upadłościowego. Projektowany ustęp 3 przedmiotowego artykułu wskazuje, iż „Sąd rozpoznaje wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży nie wcześniej niż 30 dni od dnia obwieszczenia o złożeniu wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży oraz nie wcześniej niż 14 dni od dnia doręczenia wierzycielom zabezpieczonym na majątku, którego dotyczy wniosek odpisów tego wniosku z załącznikami wraz z zobowiązaniem do zajęcia stanowiska w wyznaczonym terminie”. Zmianę tę należy ocenić negatywnie ze względu na brak podstaw

do podważenia opinii rzeczoznawcy będącego biegłym sądowym (art. 56a ust. 3 Prawa upadłościowego) za pomocą wniosku wierzyciela. Rozwiązanie takie może przyczynić się do wydłużenia, a w skrajnych przypadkach nawet uniemożliwienia prowadzenie dalszego postępowania.

IV. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 9 Projektu

Projekt w punkcie 9 przewiduje dodanie nowego art. 56ca Prawa upadłościowego. W tym zakresie proponuje się dodanie do komentowanego przepisu ust. 3 w następującym brzmieniu: *„W wypadku gdy przedmiot sprzedaży określony we wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży nie jest identyczny, ale częściowo pokrywa się, sąd określi przedmiot aukcji w postanowieniu, o którym mowa w ust. 1”*. Takie rozwiązanie powinno pozwolić na uniknięcie sytuacji polegających na niemożności przeprowadzenia aukcji z uwagi na nieporównywalność jej przedmiotów.

V. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 19 Projektu

Projekt w punkcie 19 przewiduje szereg zmian w art. 151 Prawa upadłościowego mających na celu powierzenie funkcji sędziego-komisarza także referendarzowi sądowemu. Należy mieć na uwadze, że jak wskazuje art. 152 ust. 1 i 2 Prawa upadłościowego sędzia-komisarz kieruje tokiem postępowania upadłościowego, sprawuje nadzór nad czynnościami syndyka, oznacza czynności, których wykonywanie przez syndyka jest niedopuszczalne bez jego zezwolenia lub bez zezwolenia rady wierzycieli, zwraca uwagę na popełnione przez syndyka uchybienia, a także wykonuje inne czynności określone w ustawie. Tymczasem referendarze sądowi co do zasady wykonują zadania z zakresu ochrony prawnej inne niż wymiar sprawiedliwości. Tym samym rozwiązanie to należy zaopiniować negatywnie, jako wskazujące na niezrozumienie pozycji sędziego-komisarza. Pozycja referendarza sądowego zdecydowanie nie pozwala na powierzenie mu tej funkcji.

VI. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 24 Projektu

Projekt w punkcie 24 przewiduje nadanie nowego brzmienia art. 236 ust. 1 Prawa Upadłościowego: *„Wierzyciel osobisty upadłego, który chce uczestniczyć w postępowaniu upadłościowym, jeżeli niezbędne jest ustalenie jego wierzytelności, powinien w terminie oznaczonym w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zgłosić syndykowi swoją wierzytelność”*. Zmianę tę, polegającą na możliwości zgłoszenia wierzytelności syndykowi zamiast sędziemu-komisarzowi należy zaopiniować pozytywnie jako przyczyniającą się do usprawnienia postępowania.

VII. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 52 Projektu

Projekt w punkcie 52 proponuje zmianę brzmienia dotychczasowego art. 491¹ Prawa upadłościowego w ten sposób, że dotychczasową jego treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2- 4. Projektowany ust. 2 komentowanego przepisu miałby brzmieć: *„Sąd może postanowić, że postępowanie upadłościowe wobec osób, o których mowa w ust. 1, będzie prowadzone w trybie określonym przepisami części pierwszej tytułu I działu II, jeżeli jest to uzasadnione znacznym rozmiarem majątku dłużnika, znaczną liczbą wierzycieli lub innymi uzasadnionymi przewidywaniami co do zwiększonego stopnia skomplikowania postępowania”*. Projektowane brzmienie ust. 2 ww. artykułu w obecnym kształcie może generować liczne problemy interpretacyjne (a tym samym przyczyniać się do przedłużenia postępowania) poprzez odwołanie się do klauzul generalnych *„znacznego rozmiaru majątku dłużnika”*, *„znaczej liczby wierzycieli”* oraz *„innych uzasadnionych przewidywań co do zwiększonego stopnia skomplikowania”*. Wobec tego proponuje się doprecyzowanie komentowanego przepisu poprzez odwołanie do wartości określonych w art. 162 Prawa Upadłościowego. W związku z tym sąd mógłby postanowić, że postępowanie upadłościowe może być prowadzone wobec osób fizycznych, o których mowa w projektowanym ust. 1 w trybie określonym przepisami części pierwszej tytułu I działu II, jeżeli jest to uzasadnione określoną liczbą pracowników przez takowych zatrudnionych, określoną liczbą wierzycieli mogących brać udział

w postępowaniu lub określoną przewidywaną sumą wypłaconą wierzycielom w ramach wykonywania planów podziału.

VIII. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 53 Projektu

Projekt w punkcie 53 lit. b przewiduje dodanie w art. 491² Prawa Upadłościowego po ust. 1, ust. 1a w następującym brzmieniu: *„W postępowaniu o ogłoszenie upadłości uczestnik może złożyć wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży składników majątku o znacznej wartości. Przepisy art. 56a–56h stosuje się odpowiednio”*. W tym zakresie pod rozważę poddać należy nadanie przepisowi następującego brzmienia: *„W postępowaniu o ogłoszenie upadłości uczestnik może złożyć wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży składników majątku. Przepisy art. 56a–56h stosuje się odpowiednio”*.

Odwołanie się do klauzuli generalnej *majątku o znacznej wartości* wydaje się niepożądane i może generować liczne problemy interpretacyjne. Ponadto możliwość skorzystania z przygotowanej likwidacji w ramach upadłości konsumenckiej powinna dotyczyć każdego majątku, a nie tylko tego cechującego się znaczną wartością.

IX. Propozycja nowej regulacji

Warto rozważyć uzupełnienie Projektu o dodanie po art. 491^{3m} Prawa upadłościowego nowego art. 491³ⁿ w brzmieniu następującym: *„W przypadku gdy układ nie uzyskał wymaganej większości, sędzia komisarz na wniosek dłużnika dopuszcza dowód z opinii biegłego celem ustalenia skutków ekonomicznych zmiany układu dla wierzycieli ze szczególnym uwzględnieniem wierzycieli mniejszościowych i względów słuszności oraz względów humanitarnych. Sąd może zatwierdzić układ mimo braku wymaganej większości jeżeli wymaga tego ochrona interesu wierzycieli mniejszościowych lub względów słuszności oraz względów humanitarnych”*. Rozwiązanie to pozwoli na zatwierdzenie racjonalnego ekonomicznie układu, który nie może zostać zatwierdzony na skutek sprzeciwu wierzycieli. Taka instytucja może w szczególności pozwolić na uniknięcie sytuacji, gdy tylko jeden z wierzycieli lub powiązana ich grupa przeciwdziała zawarciu układu bez racjonalnej przyczyny.

X. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 56 Projektu

Projekt w punkcie 56 przewiduje uchylenie art. 491⁴ Prawa upadłościowego. Zmianę tę (w powiązaniu ze zmianą przewidzianą w punkcie 66 Projektu, dotyczącą art. 491^{14a} Prawa upadłościowego) należy zaopiniować negatywnie. Konsument, a w szczególności były przedsiębiorca nie może być trzymany w niepewności co do skutków postępowania upadłościowego przez cały czas jego trwania. Wobec powyższego rekomenduje się przeniesienie kryteriów z projektowanego art. 491^{14a} Prawa upadłościowego na etap postępowania o ogłoszenie upadłości, czyli w miejsce obecnego art. 491⁴ Prawa upadłościowego.

XI. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 68 Projektu

Projekt w punkcie 68 lit. c przewiduje dodanie w art. 491¹⁶ ust. 2a – 2i regulujących konstrukcję warunkowego umorzenia. Zmianę w tym zakresie należy zaopiniować negatywnie ze względu na wprowadzenie wieloletniego okresu niepewności dla dłużnika. Tym samym rozwiązanie to niweczy cele wprowadzenia tej instytucji (w szczególności stanowiąc zaprzeczenie deklarowanej realizacji polityki drugiej szansy). Rozwiązanie to szczególnie uderza w przedstawicieli sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

W związku z powyższym zwracam się z uprzejmą prośbą o uwzględnienie przedmiotowych uwag i w konsekwencji zainicjowanie stosownych działań legislacyjnych.

Z pozdrowieniem
Z up. Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców
RADCA RZECZNIKA
Wydział Prawno-Legislacyjny
Marek Woch
Dr n. pr. Marek Woch